

Saistošo noteikumu Nr. __

**“Par grozījumiem Tukuma novada domes 2023. gada 30. novembra saistošajos noteikumos
Nr. 27 “Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez
vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā””
paskaidrojuma raksts**

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Tukuma novada pašvaldībā 2025. gada 31. oktobrī saņemta Labklājības ministrijas vēstule “Par plānotajām atbalsta izmaiņām 2026. gadā bērnu un ārpusģimenes aprūpē” (TND/1-22/25/9572). Vēstulē teikts: “2026. gada budžeta izstrādes procesā saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 22. septembra sēdes protokola Nr. 38 1. § “Informatīvais ziņojums “Par valsts budžeta likumprojektā iekļaujamiem prioritārajiem pasākumiem 2026., 2027. un 2028. gadam”” 2. punktu ir atbalstīti ministrijas prioritārie pasākumi “Materiālā atbalsta (pabalstu) pilnveidošana ģimenēm ar bērniem” un “Materiālā atbalsta pilnveidošana ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem” 2026. gadā.” Ministrijas sagatavotais priekšlikums paredz no 2026. gada 1. janvāra: - palielināt pabalstu bērna uzturam audžuģimenē, nosakot, ka minimālais pabalsta apmērs audžuģimenē esoša bērna uzturam ir 50 % (līdz 6 gadu vecumam) un 60 % (no 7 gadu vecuma) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Tādējādi plānots, ka pabalsta minimālais apmērs audžuģimenē esoša bērna uzturam attiecīgi būs 390 <i>euro</i> un 468 <i>euro</i> mēnesī (šogad – attiecīgi 215/258 <i>euro</i>). Pabalsts tiek izmaksāts no pašvaldības budžeta līdzekļiem, daļēji kompensē valsts. Saskaņā ar Tukuma novada domes 2023. gada 30. novembra saistošo noteikumu Nr. 27 “Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā” (turpmāk – Noteikumi Nr. 27) 5. punktu Tukuma novada pašvaldības noteiktais pabalsts bērna uzturam ir 350,00 <i>euro</i> mēnesī, kas ir mazāks par plānoto valsts noteikto pabalsta apmēru. Nemot vērā iepriekš minēto, pašvaldībai jāveic grozījumi Noteikumos Nr. 27, nosakot pabalstu bērna uzturam audžuģimenē, kurš nav mazāks par valsts noteikto minimālo pabalsta apmēru. - palielināt specializētās audžuģimenes atlīdzību par pienākumu pildīšanu līdz 1560,00 <i>euro</i> mēnesī (pašreiz ir 860,00 <i>euro</i> mēnesī). Šī atlīdzība tiek izmaksāta no valsts budžeta līdzekļiem. Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija noteikumiem Nr. 354 “Audžuģimenes noteikumi” par specializētu audžuģimeni ir uzskatāma ģimene, kura aprūpē bērnu ar smagu invaliditāti, ja tai piešķirts specializētas audžuģimenes statuss. Minēto noteikumu 92. punkts paredz: “audžuģimenei bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem atlīdzību par specializētās audžuģimenes pienākumu pildīšanu piešķir un izmaksā ar dienu, kad bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu par bērna ievietošanu specializētajā audžuģimenē,

	<i>līdz brīdim, kad tiek izbeigta bērna uzturēšanās specializētajā audžuģimenē.” Savukārt saskaņā ar Noteikumu Nr. 27 3.2. apakšpunktu noteikts, ka papildus valsts atlīdzībai audžuģimenei Tukuma novada pašvaldība izmaksā atlīdzību 1000,00 euro mēnesī, ja audžuģimene aprūpē bērnu ar smagiem funkcionāliem traucējumiem (spēkā no 2025. gada 7. maija). Nosakot papildu atlīdzību, pašvaldības mērķis ir nodrošināt adekvātu atlīdzību (atbilstoši sociālā darba speciālistu atlīdzībai) audžuģimenei, lai pēc iespējas vairāk audžuģimeņu uzņemtos bērnu ar smagu invaliditāti aprūpi. Bērna aprūpe audžuģimenē ir uzskatāma par bērna attīstībai, individuālajām vajadzībām un interesēm labvēlīgāko ārpusģimenes aprūpes veidu. Individuāla pieeja un mērķtiecīgi uz konkrētā bērna vajadzībām balstīti pakalpojumi bieži spēj attīstīt bērna spējas, prasmes, iemaņas tā, ka bērns, sasniedzot pilngadību, var dzīvot pēc iespējas neatkarīgāku dzīvi. Bērniem ar smagu invaliditāti ir nepieciešama 24 stundu uzraudzība un aprūpe, kura iekļauj rehabilitācijas un ārstniecības pasākumus, kā arī izglītības apguvi ar individuālu pieeju. Tas nozīmē, ka audžuvecākam nav citu iespēju veikt algotu darbu vai kā citādi būt nodarbinātai personai papildus audžuvecāku pienākumiem. Kopumā šādas specializētas ģimenes atlīdzība uz šo brīdi ir 1860,00 euro mēnesī (1000,00 euro pašvaldības/860,00 euro valsts finansējums). Pateicoties valsts iniciatīvai palielināt valsts izmaksāto atlīdzības daļu, izvirzītais mērķis ir sasniezams ar zemāku pašvaldības izmaksas apmēru, tai pat laikā saglabājot esošo audžuģimenes atlīdzības apmēru kopumā, kā arī pēc vienlīdzības principa palielinot esošo kopējo atlīdzības apmēru par 127,00 euro mēnesī, kā tas tiek palielināts visām pārējām audžuģimenēm no nākamā gada. Tādējādi netiek mainīts kopējais audžuģimenes, kura aprūpē bērnu ar smagu invaliditāti, atlīdzības apmērs, bet gan mainās atlīdzības devēju izmaksātie atlīdzības apmēri, un pieaug pašvaldības devums par 127,00 euro mēnesī, lai ievērotu vienlīdzības principu atlīdzības pieaugumam audžuģimenēm no 2026. gada 1. janvāra.</i>
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	Saistošo noteikumu ietekme uz budžetu ir: - pabalsta bērna uzturam palielināšana, plānotais samazinājums (-)50 228 euro, jo pieaug valsts kompensāciju daļa; - pašvaldības finansētās atlīdzības par audžuģimenes pienākumu veikšanu, ja audžuģimene aprūpē bērnu ar smagu invaliditāti apmēra samazināšana, plānotais samazinājums 2026. gadā (-)6 876 euro. Jaunas pašvaldības institūcijas un papildu darbinieku resursi nav nepieciešami.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	Saistošajiem noteikumiem nav ietekmes uz vidi. Audžuģimenes pakalpojums nav pielīdzināms komercdarbībai, līdz ar to ietekmi uz konkurenci privātā sektorā saistošie noteikumi neradīs, neietekmēs uzņēmējdarbības vidi.

4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Saistošo noteikumu ieviešanai nav nepieciešama jaunu administratīvo procesu ieviešana, minētie pasākumi plānoti esošo pašvaldības sociālā dienesta administratīvo resursu, procedūru un tam paredzēto izmaksu ietvaros.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Saistošo noteikumu ieviešana nerada jaunas funkcijas vai uzdevumus. Noteikumu ieviešanu īsteno sociālais dienests esošo funkciju un uzdevumu ietvaros, kā arī cilvēkresursu ietvaros.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanai papildu resursi nav nepieciešami.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Attiecībā uz pabalstu bērna uzturam audžuģimenē tiek izpildītas minimālās prasības. Pabalsta palielināšana ir vērtējama pozitīvi, ņemot vērā valstī esošo inflāciju, kā arī uzturlīdzekļu apmēra pieaugumu pēdējo gadu laikā: nav pieļaujams, ka ārpusģimenē esošo bērnu uzturam nepieciešamie naudas līdzekļi un arī vajadzības tiktu vērtētas citādi, mazākā apmērā, nekā tas noteikts normatīvajos aktos par uzturlīdzekļu apmēru bērnam. Attiecībā uz atlīdzības apmēra noteikšanu audžuģimenei, kura aprūpē bērnu ar invaliditāti, tās apmērs netiek mainīts, tiek mainīts finansējuma sniedzēju atlīdzības apmēri, papildus ievērojot vienlīdzības principu ar citām audžuģimenēm, saglabāts pieaugums 127,00 <i>euro</i> mēnesī, sākot ar 2026. gadu.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Saistošo noteikumu projekts ar Tukuma novada domes Sociālo un veselības jautājumu komitejas 2025. gada 13. novembra lēmumu Nr. TND/1-7.1/25/8 (prot. Nr. 11, 2. §) nodots sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, publicējot Tukuma novada pašvaldības tīmekļvietnē www.tukums.lv . Viedokļa izteikšanas termiņš noteikts divas nedēļas no publicēšanas dienas.

Komitejas priekšsēdētāja

(personiskais paraksts)

Inga Priede

SAISTOŠIE NOTEIKUMI

Tukumā

2025. gada ____ . decembrī

Nr. ____
(prot. Nr. __, __. §)

Par grozījumiem Tukuma novada domes 2023. gada 30. novembra saistošajos noteikumos Nr. 27 “Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā”

Izdoti saskaņā ar Pašvaldību likuma 44. panta otro daļu, likuma “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” 25.² panta piekto daļu, Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumu Nr. 857 “Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” 24.⁹, 24.¹¹, 24.¹³ un 24.¹⁴ punktu, Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija noteikumu Nr. 354 “Audžuģimenes noteikumi” 78. punktu

Izdarīt Tukuma novada domes 2023. gada 30. novembra saistošajos noteikumos Nr. 27 “Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā” šādus grozījumus:

1. aizstāt 3.2. apakšpunktā skaitli “1000,00” ar skaitli “427,00”,
2. aizstāt 5. punktā tekstu “350,00 *euro* mēnesī” ar tekstu “kurš vienāds ar Ministru kabineta noteikumos noteikto pabalsta apmēru bērna uzturam”.

Komitejas priekšsēdētāja

(personiskais paraksts)

Inga Priede

Viedokļa iesniegšana

Aicinām viedokļus par saistošo noteikumu “Par grozījumiem Tukuma novada domes 2023. gada 30. novembra saistošajos noteikumos Nr. 27 “Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā”” projektu iesniegt līdz 2025. gada 3. decembra plkst. 17.00, nosūtot tos uz e-pasta adresi saistosie@tukums.lv ar norādi “SN – sociālās garantijas”. Pēc norādītā termiņa saņemtie viedokļi netiks izskatīti!

Nosūtot viedokli, papildus saistošo noteikumu nosaukumam, par kuru viedoklis tiek izteikts, fiziska persona norāda savu vārdu, uzvārdu, deklarēto dzīvesvietu, faktisko dzīvesvietu (ja tā atšķiras no deklarētās), bet juridiska persona norāda nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi, likumisko pārstāvi.

Viedoklis, kura iesniedzējs nav identificējams, kura saturs nav attiecināms uz konkrēto saistošo noteikumu projekta tekstu vai nav saprotams, par kuru saistošo noteikumu projektu tas izteikts, vai viedoklis, kura saturs ir objektīvi nesaprotams vai aizskarošs, netiek ņemts vērā.

Saņemtie viedokļi par saistošo noteikumu projektu tiek apkopoti un atspoguļoti saistošo noteikumu projekta paskaidrojuma rakstā, norādot vērā ņemtus viedokļus, vērā neņemtos viedokļus un pamatojumu.